

SUP4SUD NEWSLETTER #1

STRATEGIC URBAN PLANNING FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT

*STRATEGICZNE PLANOWANIE URBANISTYCZNE
NA RZECZ ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU*
AN INTEGRATED APPROACH

FOR EUROPE'S URBAN FUTURE

*ZINTEGROWANE PODEJŚCIE
DO PRZYSZŁOŚCI MIAST EUROPEJSKICH*

Spis Treści

O PROJEKCIE SUP4SUD.....	2
NAJNOWSZE WIADOMOŚCI.....	4
SPOTKANIA Z NASZYMI INTERESARIUSZAMI.....	7

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

SUP4SUD

O PROJEKCIE SUP4SUD

BUDOWANIE ZRÓWNOWAŻONYCH MIAST: PREZENTACJA PROJEKTU SUP4SUD

Wraz z postępującą urbanizacją obszary miejskie stają przed poważnymi wyzwaniami społecznymi i środowiskowymi, które wymagają złożonych i zintegrowanych rozwiązań.

W ciągu ostatnich trzech dekad miasta europejskie podejmowały wysiłki, aby sprostać tym wyzwaniom, stosując różne strategie, takie jak [Pakt Amsterdamski](#) i [Agenda Miejska dla Unii Europejskiej](#). Mimo to lokalne i regionalne organy władzy często nie mają możliwości wdrożenia holistycznego i kompleksowego podejścia.

Europejskie planowanie strategiczne miast historycznie koncentrowało się na rozwoju gospodarczym i rewitalizacji miast, a ostatnio nastąpiło przesunięcie w kierunku zrównoważonego rozwoju, udziału obywateli i zarządzania.

Jednak włączenie **zrównoważonego rozwoju** do tych planów jest skomplikowane ze względu na różnorodność lokalnych modeli zarządzania publicznego w Europie. [Projekt Interreg Europe SUP4SUD](#) dotyczy **włączenia zrównoważonego rozwoju społecznego i środowiskowego do strategicznego planowania urbanistycznego w europejskich miastach**.

Projekt bada, w jaki sposób **strategiczne planowanie urbanistyczne** może uwzględniać **zasady zrównoważonego rozwoju**, dostosowywać lokalne polityki zrównoważonego rozwoju oraz przyczynić się do realizacji Agendy 2030 i Nowego Europejskiego Bauhausu.

Według **Akosa Szépvölgya z Centralnej Agencji Innowacji Regionu Transdanubii (Węgry), głównego partnera projektu**: „SUP4SUD skupia różnorodne konsorcjum partnerów z całej Europy, aby dzielić się dobrymi praktykami z różnych modeli zarządzania miejskiego i opracowywać wytyczne dla decydentów politycznych w celu wspierania zrównoważonego planowania strategicznego miast. W ten sposób partnerzy zwiększą skuteczność polityki zrównoważonego rozwoju miast w swoich regionach”.

W dniach 1–3 września 2025 r. w Székesfehérvár na Węgrzech odbyło się spotkanie inauguracyjne projektu SUP4SUD. Pierwszy dzień poświęcono na przedstawienie koncepcji projektu i wymianę dobrych praktyk, drugi dzień na wycieczkę studyjną, a trzeci dzień na zarządzanie projektem. Pełny raport z wycieczki studyjnej, która odbyła się drugiego dnia spotkania inauguracyjnego, można znaleźć w niniejszym biuletynie.

Partnerami projektu są:

- [Central Transdanubian Regional Innovation Agency \(KDRIŰ\) \(HU\)](#) – partner wiodący
- [Northern and Western Regional Assembly \(IE\)](#)
- [Stadt Mannheim \(DE\)](#)
- [Oslo Municipality \(NO\)](#)
- [Metropolitan Strategic Plan of Barcelona \(ES\)](#)
- [Chisinău City Hall \(RO\)](#)
- [Krakow Metropolis Association \(PL\)](#)
- [The Prague Institute of Planning and Development \(IPR Prague\) \(CZ\)](#)
- [Pablo de Olavide University \(ES\)](#) – partner doradczy
- [Ialoveni City Hall \(MD\)](#) – partner wdrożeniowy
- [City of Tallinn \(EE\)](#)
- [Avanhard township council of Odesa district of Odesa region \(UA\)](#) – partner wdrożeniowy
- [Ministry of Housing and Urban Agenda \(ES\)](#) – powiązany organ polityczny

NAJNOWSZE WIADOMOŚCI

EKOLOGICZNA I INKLUZYWNA REWITALIZACJA MIAST W PRAKTYCE - WNIOSKI Z VESZPREM

2 września 2025 r. **partnerzy projektu spędzili cały dzień w Veszprém na Węgrzech** – regionalnym modelu zrównoważonej transformacji miejskiej. Zastępca burmistrza i radny ds. zrównoważonego rozwoju powitali grupę w regionie i przedstawili lokalne priorytety, od energooszczędnych budynków po zaangażowanie społeczności.

Co widzieliśmy w terenie

- **Kompleks Activity:** rewitalizacja budynków i przekształcenie funkcjonalne.
- **Acticity Garden:** zielone ściany, ogród deszczowy i system kompostowania dla społeczności – praktyczne działania na rzecz odporności klimatycznej i obiegu zamkniętego.
- **Dolina Séd:** rekultywacja krajobrazu i przeprojektowanie zielonych przestrzeni publicznych.
- **Dzielnica Haszkovó:** łąki z dzikimi kwiatami, pszczelarstwo miejskie i instalacje z martwego drewna wspierające różnorodność biologiczną.
- **Dzielnica Gyárkert:** rekultywacja dzielnicy miejskiej na dużą skalę i adaptacyjne ponowne wykorzystanie.

Lunch roboczy w restauracji Hangvilla umożliwił partnerom wymianę pierwszych wrażeń i omówienie możliwości przeniesienia doświadczeń do swoich regionów. Dzień zakończył się krótką wizytą kulturalną w Tihany, łączącą wymianę doświadczeń zawodowych z poznawaniem lokalnego dziedzictwa.

Dlaczego ma to znaczenie dla SUP4SUD

Wizyta dostarczyła nam **konkretnych przykładów** tego, jak **rozwiązania zrównoważone społecznie i środowiskowo mogą być włączone do strategicznego planowania miejskiego**. Zebrane informacje zostaną wykorzystane w naszej wspólnej bazie dobrych praktyk i do ulepszenia instrumentów politycznych w 11 krajach.

FINANSOWANIE REWITALIZACJI ZABYTKOWYCH BUDYNKÓW W IRLANDII

W grudniu 2023 r. Irlandia odnotowała 20 870 nieruchomości w rejestrze opuszczonych budynków mieszkalnych*. Najbardziej znane z nich to zabytkowe budynki należące do rządu, położone w centrach miast. Upadek tych budynków ma znaczący wpływ na zdolność miasta do pełnienia funkcji tętniącego życiem centrum społecznego, kulturalnego i rekreacyjnego zarówno dla odwiedzających, jak i lokalnej społeczności.

We wrześniu 2025 r. przyznano 27,6 mln euro na renowację czterech zabytkowych budynków w hrabstwach Sligo, Donegal, Monaghan i Galway w ramach [programu Town Centre First Heritage Revival Scheme \(THRIVE\)](#).

Projekty, które otrzymały dofinansowanie, to:

- Więzienie Sligo Gaol (do 7 mln euro) zostanie przebudowane na regionalne centrum społecznościowe i turystyczno-kulturalne.
- Sąd Letterkenny Courthouse w hrabstwie Donegal (do 7 mln euro) zostanie przekształcony w wielofunkcyjną przestrzeń przeznaczoną na potrzeby sztuki, edukacji, rekreacji i turystyki transgranicznej.
- Kaplica klasztoru św. Ludwika w hrabstwie Monaghan (do 7 mln euro) zostanie przekształcona w miejsce organizacji przedstawień i wydarzeń społecznościowych, a nowe prace w przestrzeni publicznej połączą ją z centrum miasta.
- Tuam Station House w hrabstwie Galway (do 6,6 mln euro) zostanie przekształcone w nowoczesne centrum przedsiębiorczości i przestrzeń społeczną w ramach szerszej strategii rewitalizacji Tuam.

Projekty muszą uwzględniać zasady [Nowego Europejskiego Bauhausu](#) – promować rozwiązania, które są zrównoważone, integracyjne i estetyczne.

Artystyczna wizja terenu County Monaghan Thrive Site

Finansowanie umożliwi władzom lokalnym przywrócić do użytku publicznego długo pustostojących zabytkowych budynków, przekształcając je w tętniące życiem miejsca spotkań społeczności lokalnej, kultury, przedsiębiorczości i turystyki. W ten sposób cztery projekty nie tylko pozwolą zachować ważne zabytki, ale także przyniosą trwałe **korzyści społeczne i gospodarcze**. Projekty będą łączyć ochronę zabytków z nowoczesnymi potrzebami i zagwarantują, że te cenne obiekty pozostaną użyteczne dla przyszłych pokoleń.

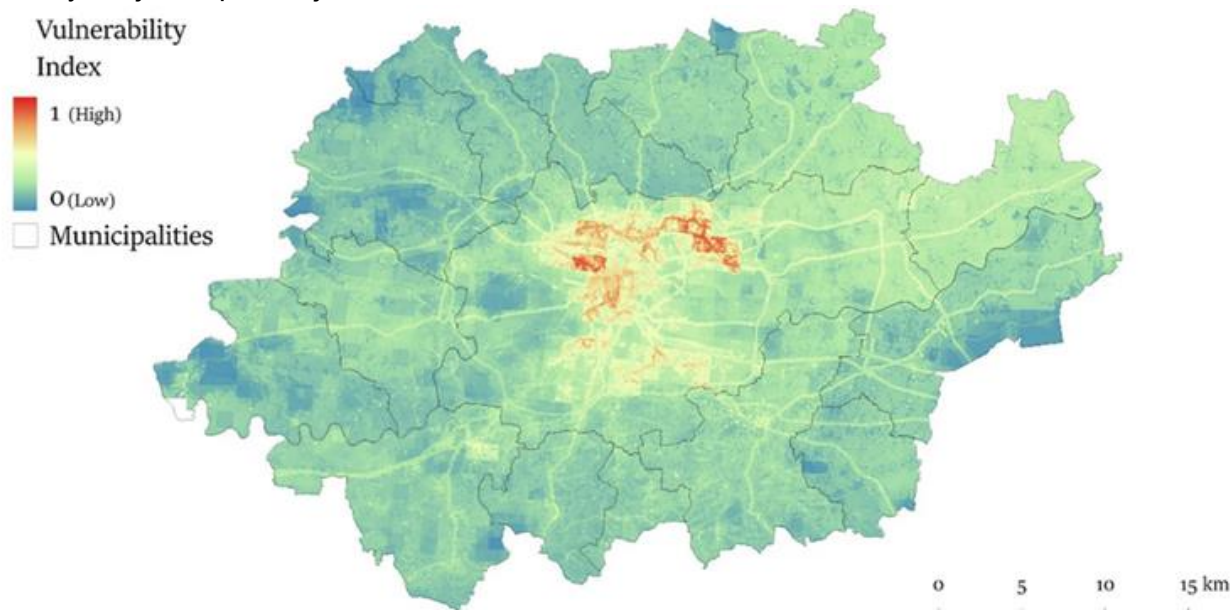
Program THRIVE jest częścią programu regionalnego dla **Regionów Północnych i Zachodnich**, współfinansowanego przez rząd Irlandii i Unię Europejską. **Zgromadzenie Regionalne Regionów Północnych i Zachodnich** jest instytucją zarządzającą programem i partnerem w projekcie SUP4SUD.

MAPOWANIE WRAŻLIWOŚCI W CELU BARDZIEJ INTELIAGENTNEGO PLANOWANIA NA TERENIE METROPOLII KRAKOWSKIEJ

Czy wiesz, że ponad połowa światowej populacji zamieszkuje obszary miejskie, gdzie ludzie i ekosystemy są najbardziej narażeni na skutki zmian klimatycznych i wymieranie gatunków? Stopień narażenia jest jednak bardzo nierównomierny, co prowadzi do niesprawiedliwości przestrzennej. **Strategiczne planowanie urbanistyczne może pomóc w zwiększeniu sprawiedliwości społeczno-ekologicznej**, ale aby tak się stało, należy najpierw ocenić i przeanalizować potrzeby najbardziej narażonych mieszkańców miast i ekosystemów.

W nowym badaniu, skupiającym się na **obszarze metropolitalnym Krakowa**, przeanalizowano, **w jaki sposób miasta mogą lepiej reagować na zagrożenia środowiskowe i społeczne** poprzez **pryzmat wrażliwości przestrzennej**.

Badanie obejmuje miasto Kraków i 14 sąsiednich gmin, obszar zamieszkały przez około 1,2 miliona osób. W ramach badania przeanalizowano, w jaki sposób różne czynniki – takie jak upały, powódzie, zanieczyszczenie powietrza czy utrata różnorodności biologicznej – oddziałują na obszary miejskie i podmiejskie.

Mapa obszaru metropolitalnego Krakowa

W badaniu wykorzystano 47 wskaźników przestrzennych, żeby znaleźć miejsca, gdzie społeczności i ekosystemy są najbardziej zagrożone. To kompleksowe mapowanie pozwoli władzom miejskim obszaru metropolitalnego Krakowa zaplanować tereny zielone i działania związane z dostosowaniem do zmian klimatu w oparciu o potrzeby społeczne i ekologiczne różnych społeczności, co zapewni bardziej sprawiedliwe i skuteczne planowanie miejskie.

Wyniki badań dostarczają cennych informacji dotyczących **współpracy między metropoliami i kształtowania polityki**, pomagając miastom w przejściu do bardziej odpornej i integracyjnej przyszłości.

Badania te przeprowadzono w **obszarze metropolitalnym Krakowa** (partner projektu SUP4SUD).

Więcej informacji można znaleźć na stronie internetowej [CORDIS](#).

SPOTKANIA Z NASZYMI INTERESARIUSZAMI

ROZPOCZĘCIE LOKALNEGO PROCESU SUP4SUD Z UDZIAŁEM ZAINTERESOWANYCH STRON W PRADZE

Pierwsze **spotkanie grupy interesariuszy projektu SUP4SUD**, które odbyło się **23 czerwca 2025 r. w Pradze**, zgromadziło 20 przedstawicieli różnych organizacji zajmujących się zrównoważonym rozwojem miast.

Sesja, zorganizowana przez IPR Prague, skupiała się na przedstawieniu celów projektu, jego struktury oraz możliwości lokalnego udziału w ramach programu Interreg Europe. Uczestnicy zapoznali się z nowym narzędziem, które ma na celu ujednoczenie i wyjaśnienie wymagań dotyczących budowy nowych dzielnic w Pradze.

Podczas spotkania wyjaśniono również rolę grupy interesariuszy, która będzie służyć jako platforma współpracy, łącząca instytucje miejskie, ekspertów i praktyków w trakcie realizacji projektu.

Wydarzenie zakończyło się krótką sesją refleksyjną i **nieformalnym spotkaniem networkingowym**, które sprzyjało nawiązywaniu kontaktów między uczestnikami i nakreśliło tematy na następne spotkanie.

To pierwsze spotkanie zainteresowanych stron stanowiło swego rodzaju zorganizowaną **dyskusję lokalną** na temat zrównoważonej transformacji miejskiej w Pradze. Wnioski i priorytety określone podczas warsztatów zostaną uwzględnione podczas przygotowywania wspomnianego narzędzia i przyczynią się do powstania studium bazowego projektu.

Sesja ta położyła podwaliny pod **stałą współpracę między lokalnymi podmiotami**, zapewniając, że wyniki projektu odzwierciedlają rzeczywiste potrzeby miejskie i mogą wspierać poprawę polityki opartej na dowodach.

SUP4SUD ROZPOCZYNA SIĘ W CHIȘINĂU

W dniu 24 września 2025 r. w ratuszu w Kiszyniowie (Chișinău) odbyło się pierwsze spotkanie zainteresowanych stron projektu SUP4SUD. Spotkanie poświęcone było omówieniu celów projektu i kierunków strategicznych.

Kluczowi interesariusze dyskutowali o tym, jak sprawić, żeby Kiszyniów był bardziej odporny, integracyjny i przyjazny dla środowiska. Uczestnicy wyrazili zainteresowanie współpracą z innymi europejskimi miastami, żeby dzielić się najlepszymi praktykami i narzędziami do planowania miejskiego.

Spotkanie pomyślnie przygotowało grunt pod przyszłe działania, sprzyjając dialogowi między uczestnikami. Podkreślono **potencjał dostosowania lokalnych strategii do standardów europejskich**. Ogólnie rzecz biorąc, wydarzenie zostało dobrze przyjęte jako krok w kierunku promowania zrównoważonych modeli urbanistycznych w Kiszyniowie.

IALOVENI PATRZY W PRZYSZŁOŚĆ: KSZTAŁTUJE STRATEGIĘ ROZWOJU NA LATA 2026-2031

Wraz z pojawieniem się wielu możliwości wynikających ze statusu Republiki Mołdawii jako kraju kandydującego do przystąpienia do Unii Europejskiej, **zaangażowanie Urzędu Miasta Ialoveni w projekt SUP4SUD** nastąpiło w odpowiednim momencie.

W dniu 20 października 2025 r. ratusz zorganizował pierwsze spotkanie zainteresowanych stron w ramach projektu SUP4SUD. Biorąc pod uwagę wyniki raportu z oceny i analizy realizacji strategii rozwoju społeczno-gospodarczego Ialoveni (2019–2025), lokalna administracja publiczna rozpoczęła opracowywanie strategii na następny okres (2026–2031).

Strategia jest opracowywana we współpracy z organizacją pozarządową Moldius oraz Stowarzyszeniem Inteligentnych Społeczności w Mołdawii. Proces ten obejmuje szerokie konsultacje ze wszystkimi zainteresowanymi stronami, a nowy dokument ma zostać zatwierdzony przez Radę Miasta na początku 2026 roku.

Uczestnicząc w projekcie SUP4SUD, ratusz miasta Ialoveni, we współpracy z innymi europejskimi administracjami, będzie promować **wymianę dobrych praktyk i narzędzi planowania urbanistycznego**, przyczyniać się do dostosowania lokalnych strategii do standardów europejskich oraz promować model zrównoważonego rozwoju miast.

KRAKÓW OTWIERA SIĘ NA NOWY EUROPEJSKI BAUHAUS

Stowarzyszenie Metropolia Krakowska z powodzeniem zorganizowało lokalne spotkanie inauguracyjne **grupy interesariuszy SUP4SUD w dniu 21 października 2025 r.** W tym pierwszym spotkaniu wzięło udział **18 uczestników** z gmin stowarzyszonych, środowisk akademickich,

oraz kluczowe organizacje pozarządowe zrzeszające profesjonalistów, w tym Stowarzyszenie Architektów Polskich, Stowarzyszenie Urbanistów Polskich oraz Fundacja Sendzimira. Głównym celem było przedstawienie ram projektu, ułatwienie nawiązywania kontaktów oraz omówienie **Agendy 2030 i Nowego Europejskiego Bauhausu (NEB)**.

Głównym tematem było włączenie **zasad zrównoważonego projektowania do lokalnych procesów planowania**. Przedstawiciele Uniwersytetu Ekonomicznego w Krakowie zaprezentowali ramy NEB wraz z przykładami udanych realizacji architektonicznych w Europie, podkreślając potrzebę tworzenia projektów estetycznych, zrównoważonych i sprzyjających integracji społecznej. Zaprezentowano również kluczowe narzędzia praktyczne: gmina Niepołomice podzieliła się skutecznymi metodami kompleksowych **konsultacji społecznych** w zakresie planowania strategicznego, a Fundacja Sendzimira przedstawiła narzędzie do konsultacji lokalnych planów przestrzennych z naciskiem **na różnorodność biologiczną i infrastrukturę niebiesko-zieloną**.

Zespół SMK przedstawił strukturę **wytycznych inwestycyjnych NEB**, podkreślając kluczowe zalecenia inwestycyjne, które interesariusze powinni włączyć do swojej codziennej pracy.

Głównym rezultatem było nawiązanie **udanych relacji i współpracy** między różnymi zainteresowanymi stronami, co doprowadziło do **cennej wymiany wiedzy**. Uczestnicy omówili przyszłą współpracę i kluczowe wyzwanie, jakim jest skuteczne konsultowanie projektów, umacniając w ten sposób ścieżkę współpracy w zakresie realizacji projektu SUP4SUD.

BARCELONA WZMOCNIŁA SWOJE ZAANGAŻOWANIE SUP4SUD

22 października 2025 r. interesariusze z **Metropolitalnego Planu Strategicznego dla Barcelony (PEMB)** przeanalizowali możliwości i wyzwania związane z opracowaniem **Agendy Metropolitalnej** i podzielili się swoimi opiniami na temat projektu SUP4SUD. Podczas wcześniejszego spotkania, które odbyło się online 17 lipca 2025 r., przedstawiono interesariuszom projekt.

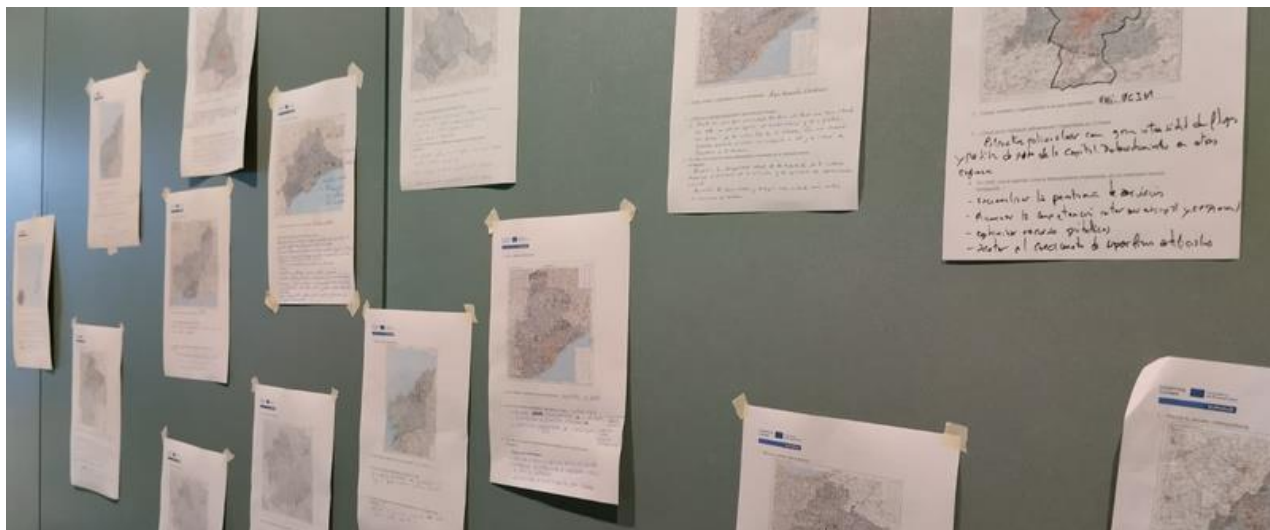

Uczestnicy wyrazili zaniepokojenie brakiem krajowych ram polityki metropolitalnej, a co za tym idzie – brakiem mechanizmów koordynacyjnych dostępnych dla ich miast. Jednocześnie uznali oni również wyzwania związane z osiągnięciem **wspólnych strategii między gminami w kwestiach takich jak zrównoważony rozwój i zmniejszenie nierówności**.

Wszystkie uczestniczące miasta posiadają lokalny plan działania w ramach hiszpańskiej agendy miejskiej i są zainteresowane włączeniem wymiaru metropolitalnego.

Ich opinie zostały przedstawione podczas drugiego spotkania grupy roboczej związanej z działaniami PEMB w ramach projektu. Spotkanie odbyło się w ramach **III Hiszpańskiego Forum Miejskiego** i zgromadziło 26 uczestników z 20 administracji publicznych, organizacji i uniwersytetów, reprezentujących 18 miast i terytoriów.

Warsztaty zakończyły się wspólnym zobowiązaniem tych miast do dalszego udziału w projekcie, przyczyniając się w ten sposób do wzbogacenia hiszpańskiej agendy miejskiej, a w szerszym ujęciu – do poprawy zarządzania miastami w Hiszpanii.

MANNHEIM GOTOWY DO WSPÓŁPRACY Z PARTNERAMI EUROPEJSKIMI

W dzisiejszym świecie, gdzie oszczędność i wydajność są częścią naszej codziennej pracy, miasto Mannheim chce skupić się na społeczności, spójności i wzajemnym uczeniu się.

23 października 2025 r. członkowie **grupy interesariuszy z Mannheim** spotkali się po raz pierwszy w ratuszu. Członkowie tej grupy reprezentują różne szczeble administracji, mają dostęp do informacji, są zainteresowani współpracą międzynarodową i chętni do angażowania się w działania na arenie międzynarodowej.

Celem spotkania była wymiana informacji na temat bieżących działań międzynarodowych. Koledzy przedstawili się i nakreślili różne obszary swojej pracy oraz punkty styku z międzynarodową współpracą.

Następnie przedstawiono partnerów projektu i instrumenty polityki, zidentyfikowano potencjalne możliwości i zebrano wstępne pomysły dotyczące przyszłych prac projektowych.

Wszyscy członkowie byli chętni do współpracy i współdziałania z innymi regionami, aby poznać zarówno ich **instrumenty polityczne**, jak i dobre praktyki.

Miasto Mannheim wraz z grupą interesariuszy skoncentruje się na wymianie wiedzy **między miastami**, a przede wszystkim będzie promować **wymianę najlepszych praktyk** i pogłębioną wymianę techniczną.

Śledź nas! Bądź na bieżąco i otrzymuj najnowsze informacje w przyszłych biuletynach.

SUP4SUD

Strategic Urban Planning for Sustainable Development **Strategiczne planowanie urbanistyczne na rzecz zrównoważonego rozwoju**

Współfinansowane przez Unię Europejską
w ramach programu Interreg Europe

www.interregeurope.eu/sup4sud

<https://www.youtube.com/@sup4sud>

<https://x.com/Sup4sud>

<https://www.linkedin.com/company/sup4sud/about/>

**Interreg
Europe**

Co-funded by
the European Union

SUP4SUD